

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET

Strategi

Strategi for samfunnssikkerhet og beredskap i samferdselssektoren

Oktober 2009

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET

Strategi

Strategi for samfunnssikkerhet og beredskap i samferdselssektoren

Oktober 2009

Innholdsfortegnelse

Forord.....	5
1 Innledning	6
2 Overordnet mål og strategisk utgangspunkt	7
3 Ansvar og oppgaver	7
4 Grunnleggende tiltak og virkemidler	9
4.1 Analyser og prosjekter	9
4.2 Kriseplanverk	10
4.3 Kriseøvelser.....	10
5 Fokusområder	11
5.1 Trafikkstyrings- og kontrollsystemer	11
5.2 Transportnett, knutepunkt og terminaler	13
5.3 Elektronisk kommunikasjon - IKT	14
6 Fylkeskommunen.....	15
7 Avslutning.....	15

Forord

Samfunnssikkerhet og beredskap inngår som en viktig del av samferdselssektorens daglige arbeid. En sikker og pålitelig sektor er en forutsetning for tilgjengelighet og framkommelighet for brukere og næringsliv.

Vi har som et mål i størst mulig grad å forebygge uønskede hendelser innen sektoren. I tillegg til å sørge for robuste systemer innen både transport og elektronisk kommunikasjon, må vi også ha en beredskap for å minske konsekvensene hvis noe likevel skulle skje.

Risiko- og sårbarhetsanalyser, kriseplaner og øvelser er grunnleggende tiltak og virkemidler i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. Dette gjelder både for Samferdselsdepartementet og for våre underliggende etater og tilknyttede virksomheter. Effekten av disse tiltakene er imidlertid helt avhengig av en forankring både i ledelsen og organisasjonene for øvrig, at det skapes oppmerksomhet og bevissthet rundt dem, og at det legges vekt på betydningen av en sikkerhetskultur på alle nivåer i samferdselssektoren.

Med strategien for samfunnssikkerhet og beredskap i samferdselssektoren vil departementet synliggjøre den forankringen arbeidet har, og skape økt bevissthet om de mål, tiltak og fokusområder som skal vektlegges de nærmeste årene. Strategien skal være et felles utgangspunkt for sektoren og styrke departementets helhetlige tilnærming til arbeidet. Vektleggingene i strategien er i samsvar med de prioriteringene regjeringen har lagt fram for perioden 2009-2012 i St.meld. nr. 22 (2007-2008) Samfunnssikkerhet og St.meld. nr. 16 (2008-2009) Nasjonal transportplan 2010-2019.

Oktober 2009

Eva Hildrum

Departementsråd

1 Innledning

Samferdselsdepartementet har det overordnede ansvaret for samfunnssikkerhet og beredskap i samferdselssektoren, et ansvar som omfatter ulike grener som jernbane, luftfart, veg, elektronisk kommunikasjon og post. Senere års hendelser i Norge og andre land har vist at sektoren står overfor vesentlige utfordringer, og at krisehendelser kan få store samfunnsmessige konsekvenser. Risikoer knyttet til storulykker, terrortrusler og klimaendringer har blitt mer synlige, og samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet må i økende grad tilpasses nye utfordringer.

For å bidra til en systematisk og god oppfølging av arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i samferdselssektoren, har Samferdselsdepartementet sett behov for å utvikle en overordnet og helhetlig strategi.

Departementet tok i 2005 initiativ til en analyse av sårbarhet og risiko innen samferdsel i et tverrsektorielt perspektiv. Formålet med prosjektet var å utarbeide et grunnlag for en slik strategi for samfunnssikkerhet og beredskap innen samferdselssektoren, herunder for beskyttelse av kritisk infrastruktur. Samferdselsdepartementet, underliggende etater og tilknyttede virksomheter, deltok i arbeidsgruppen som la fram en sluttrapport våren 2007. Prosjektet ga departementet en god innsikt i det nasjonale risiko- og sårbarhetsbildet, samtidig som utfordringer på tvers av sektorer og i den enkelte sektor ble identifisert.

Når strategien nå foreligger, så er det med det formål å styrke Samferdselsdepartementets helhetlige tilnærming til samfunnssikkerhet og beredskap. Området er høyt prioritert i departementet og i etater og tilknyttede virksomheter, og det gjøres mye innen den enkelte sektor. Strategien vil gi en oversikt over ansvar, oppgaver og status innen området i dag, og gi overordnede rammer for det videre arbeidet med hensyn til overordnet mål og utfordringer, tiltak og prioriteringer. Strategien vil ha funksjon som en felles plattform for sektorens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, som grunnlag for tilpasning i de ulike grenene.

Det overordnede målet for Samferdselsdepartementets arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap er å forebygge uønskede hendelser og minske følgene av disse hvis de skulle oppstå, for å kunne sikre samfunnets behov for transport og kommunikasjon. Strategien angir fire strategiske utgangspunkt for arbeidet. Den redegjør videre for ansvar og oppgaver i sektoren, og tiltak og virkemidler for å møte det overordnede målet og de strategiske utgangspunktene. Avslutningsvis gjennomgås særskilte fokusområder framover.

Strategien må sees i sammenheng med andre styringsdokumenter i sektoren, herunder Prop. 1 S for Samferdselsdepartementet, tildelings- og tilskuddsbrev til etater og tilknyttede virksomheter og Nasjonal transportplan.

Samferdselssektorens arbeid innen samfunnssikkerhet og beredskap, herunder strategien, inngår som del av regjeringens helhetlige og samordnede beredskap og krisehåndtering på sentralt og regionalt nivå.

2 Overordnet mål og strategisk utgangspunkt

Samferdselsdepartementets overordnede mål for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap er:

Å forebygge uønskede hendelser og minske følgene av disse hvis de skulle oppstå, for å kunne sikre samfunnets behov for transport og kommunikasjon.

På bakgrunn av det overordnede målet, har Samferdselsdepartementet fire strategiske utgangspunkt for arbeidet i samferdselssektoren:

- i. Sektoren skal kontinuerlig arbeide med forebyggende tiltak, med å styrke sin evne og kapasitet til å håndtere kritiske situasjoner og til restituering etter kriser.
- ii. Sektoren skal kontinuerlig arbeide for et best mulig kunnskapsgrunnlag for å kunne utvikle gode beredskapsplaner og tiltak. Dette gjelder spesielt kunnskap om kritisk infrastruktur, hvilke sårbarheter som finnes og hvilke kriser som kan inntreffe i sektoren.
- iii. Sektoren skal ha gode arenaer for læring og gjensidig erfaringsoverføring mellom myndigheter, tilbydere og operatører.
- iv. Sektoren skal kontinuerlig arbeide for en samordnet beredskapsplanlegging og krisehåndtering i egen sektor og mot andre myndighetsområder, herunder også gjennom deltakelse i internasjonalt arbeid.

3 Ansvar og oppgaver

Samferdselsdepartementet har det overordnede ansvaret for samfunnssikkerhet og beredskap innen sektorene elektronisk kommunikasjon, jernbane, luftfart, veg og post.

Samferdselssektoren følger de tre grunnleggende prinsippene i den nasjonale beredskapstiltakningen:

- Ansvarsprinsippet som betyr at den som har et ansvar i en normalsituasjon også har dette ansvaret i tilfelle ekstraordinære hendelser.
- Likhetsprinsippet som betyr at den organisasjonen som skal håndtere en krise, er mest mulig lik den daglige organisasjonen.
- Nærhetsprinsippet som betyr at kriser skal håndteres på lavest mulig nivå.

Samferdselsdepartementets etater og tilknyttede virksomheter har følgelig et selvstendig ansvar for samfunnssikkerhet og beredskap i egen sektor og organisasjon. I dette ligger et ansvar for å ha en tilfredsstillende kriseorganisasjon, krise- og beredskapsplaner og forberedte tiltak, herunder for beskyttelse av kritisk infrastruktur.

De enkelte etatenes og virksomhetenes ansvar og oppgaver kan oppsummeres slik:

- Statens vegvesen (SVV) og Jernbaneverket (JBV) er forvaltningsorganer med ansvar for infrastrukturens sikkerhet og beredskap. JBV er også sikkerhets- og beredskapskoordinerende myndighet på det nasjonale jernbanenettet.
- Statens jernbanetilsyn (SJT) skal påse at relevant sikkerhets- og beredskapsregelverk blir etterlevd av aktuelle aktører. ”Security” ligger imidlertid ikke innenfor SJTs ansvarsområde.
- Luftfartstilsynet skal påse at relevant sikkerhets- og beredskapsregelverk, herunder ”security”, blir etterlevd av aktuelle aktører. Luftfartstilsynet har videre en særskilt koordinerende rolle ved sikkerhetshendelser i luftfarten, blant annet som leder av Sikkerhetsrådet for luftfarten.
- Post- og teletilsynets har et særskilt myndighetsansvar for sikkerhet og beredskap innen elektronisk kommunikasjon, blant annet ved å sette myndighetskrav, vurdere investeringer, føre tilsyn med pålagte tiltak, bevisstgjøre og heve kompetansen til tilbydere, brukere og andre aktører samt arrangere samøvelser i bransjen. Post- og teletilsynet skal også legge til rette for en robust postdistribusjon.
- Statens havarikommisjon for transport har en særskilt uavhengig stilling i forhold til Samferdselsdepartementet, men er samtidig en viktig aktør i arbeidet med å granske ulykker og hendelser og å sikre læringsoverføring.
- Avinor AS er et heleid statlig aksjeselskap med ansvar for å levere flysikringstjenester, og for å planlegge, videreutvikle og drive et samlet lufthavnnett i Norge, herunder opprettholde et riktig sikkerhetsnivå ved de statlige lufthavnene.
- Posten Norge AS og NSB AS er aksjeselskap tilknyttet Samferdselsdepartementet med ansvar for å sikre egen tjenesteyting, også ved kriser.

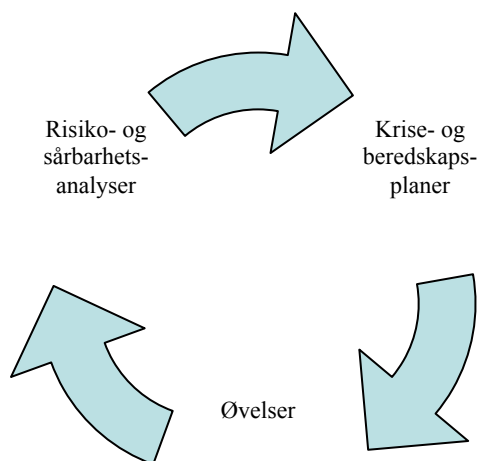
For å stå best mulig rustet til å håndtere en krise, har Samferdselsdepartementet etablert en transportberedskapsstruktur, i tillegg til kriseorganisasjonen som bygger på departementets linjeorganisasjon. Strukturen omfatter Det rådgivende forum for sivil transportberedskap og fylkeskommunene. Forumet ledes av Samferdselsdepartementet og består av etater, virksomheter og landsforeninger innen transport, og en representant for fylkeskommunene. Fylkeskommunene har ansvar for å legge til rette for en nødvendig og regionalt tilpasset transportberedskap i fylket.

4 Grunnleggende tiltak og virkemidler

For å oppfylle det overordnede målet for samfunnssikkerhet og beredskap, og for å sikre en god ivaretagelse av de fire strategiske utgangspunktene nevnt i kapittel 3, er det viktig at det på alle nivå i samferdselssektoren:

- utarbeides risiko- og sårbarhetsanalyser, samt delanalyser knyttet til særskilte utfordringer i egen virksomhet eller sektor
- utarbeides krise- og beredskapsplaner som sikrer en god krisehåndtering og som styrker organisasjonens krisehåndteringsevne
- gjennomføres øvelser for å teste egen beredskap, og for å sette ansatte i bedre stand til å takle utfordringer ved kriser

Risiko- og sårbarhetsanalyser, FoU-prosjekter, arbeid med kriseplanverk og øvelser, skal inngå som integrerte og naturlige deler av sektorens daglige arbeid med å sikre framkommelighet og et pålitelig transport- og kommunikasjonsnett.

4.1 Analyser og prosjekter

Samferdselsdepartementet har et overordnet ansvar for å sikre et tilfredsstillende kunnskapsgrunnlag for planleggingen av beredskapsarbeidet i sektoren. Risiko- og sårbarhetsanalyser og FoU-prosjekter er virkemidler for blant annet å få oversikt over sektorens trusselsituasjon og sårbarhet, identifisere scenarier og kritisk infrastruktur.

Tiltak:

- Samferdselsdepartementet skal gjennom FoU-prosjekter og overordnede risiko- og sårbarhetsanalyser systematisk identifisere sårbarheten i samferdselssektoren.
- Det forutsettes at etatene og virksomhetene har oversikt over sårbarhetsbildet innen eget ansvarsområde, for eksempel gjennom egne overordnede analyser eller delanalyser av strekninger, objekter mv.
- Det forventes at etatene og virksomhetene tar kontakt med andre sektormyndigheter eller virksomheter for å avklare gjensidige avhengigheter og grensesnitt mht. ansvar og roller.

4.2 Kriseplanverk

Forhåndsplanlagte rutiner og avklarte roller er viktig for en god krisehåndtering. Samferdselsdepartementet og etatene og virksomhetene skal til enhver tid ha oppdaterte kriseplaner som blant annet beskriver kriseorganisasjon og rutiner for kriseinformasjon. Kontaktinformasjon må jevnlig utveksles. Departementet, etatene og virksomhetene må også være forberedt på å iverksette tiltak fra det nasjonale planverket Sivilt beredskapssystem (SBS).

Tiltak:

- Samferdselsdepartementet skal jevnlig oppdatere sin kriseplan og kriseinformasjonsplan.
- Etatene og virksomhetene skal jevnlig oppdatere egne krise- og kriseinformasjonsplaner.
- Samferdselsdepartementet, etatene og virksomhetene skal jevnlig gjennomgå SBS, melde inn ev. endringer og være forberedt på å kunne følge opp tiltak i SBS.

4.3 Kriseøvelser

Øvelser er gode virkemidler for å øke krisehåndteringskompetansen og evnen til å håndtere eller begrense omfanget av uønskede hendelser. Øvelser er nødvendige for en kontinuerlig vurdering og evaluering av virksomhetens kriseorganisasjon og kriseplanverk.

Samferdselsdepartementet vil videreføre arbeidet med kriseøvelser, både internt i departementet, i samferdselssektoren som helhet og på nasjonalt nivå.

Tiltak:

- Samferdselsdepartementet vil legge vekt på deltakelse i nasjonale øvelser, i tillegg til å initiere egne øvelser sammen med underliggende etater og tilknyttede virksomheter, eller andre departementer.
- Det legges til grunn at etatene og virksomhetene gjennomfører regelmessige øvelser, både for strategisk kriseledelse og mer taktiske og operative enheter, i tillegg å øve med andre sektorer der det er behov.
- For å sikre god oppfølging av identifiserte svakheter og forbedringspunkter fra øvelsene, bør det utarbeides evalueringsrapporter med forankring i linjeorganisasjonen.

5 Fokusområder

Samferdselsdepartementet vil med tiltakene og virkemidlene nevnt i kapittel 4, sikre en god grunnberedskap i samferdselssektoren. Det gjøres allerede mye innen analyse-, planverks- og øvelsesområdet, og dette arbeidet skal fortsette og videreutvikles. Departementet har i tillegg, blant annet i SAMROS-prosjektet, identifisert områder i sektoren som det i årene fremover vil være et behov for å fokusere mer på. Dette gjelder blant annet trafikkstyrings- og kontrollsystemene, og transportnettene generelt innen jernbane, luftfart, veg og elektronisk kommunikasjon. Det vil være en utfordring å gjøre disse mer robuste, bedre sikret, og med en beredskap som ivaretar samfunnets og brukernes behov ved en krise.

5.1 Trafikkstyrings- og kontrollsystemer

Generelt vil bortfall av trafikkstyrings- og kontrollsystemer gi store konsekvenser for transportevnen, særlig innen luftfart, jernbane og elektronisk kommunikasjon. Den påliteligheten som forventes av transport- og kommunikasjonssystemet krever trafikkstyrings- og kontrollsystemer som er tilfredsstillende beskyttet mot sabotasje og terror, og som er fysisk robuste til å stå i mot ekstremvær og større naturhendelser.

En rekke av de komponentene som utgjør trafikkstyrings- og kontrollsystemene innen luftfart, jernbane og elektronisk kommunikasjon, vil være vanskelig å dublere eller på annen måte erstatte på kort varsel om en hendelse skulle inntreffe. Samferdselsdepartementet, i samarbeid med etater og tilknyttede virksomheter, vil arbeide for at sikkerheten og robustheten i samfunnskritiske trafikkstyrings- og kontrollsystemer innen luftfart, jernbane og elektronisk kommunikasjon gradvis bedres, blant annet med hensyn til reservekapasitet og alternative framføringsveier (redundans).

Departementet har en ambisjon om at samfunnskritiske nasjonale trafikkstyrings- og kontrollsystemer skal ha en robusthet utover det som er kommersielt interessant, basert blant annet på risiko- og sårbarhetsanalyser. For denne infrastrukturen bør det som et minimum finnes øvede beredskapsplaner og planer for reserveløsninger, som umiddelbart kan håndtere uønskede hendelser, også lavfrekvente kriser.

For annen viktig nasjonal og regional samfunnskritisk infrastruktur vil departementet søke å øke robustheten og sikkerheten gjennom ordinær drift og vedlikehold.

Tiltak:

- Samferdselsdepartementet, i samarbeid med etatene og tilknyttede virksomheter, skal:
  - ha oversikt over samfunnskritisk infrastruktur innen luftfart, veg, jernbane og elektronisk kommunikasjon
  - ha regelverk og ordninger som sikrer at også ikke-statlige eiere eller driftsansvarlige av samfunnskritisk infrastruktur har et akseptabelt sikkerhetsnivå
- Etater og tilknyttede virksomheter skal for samfunnskritisk infrastruktur innen eget myndighetsområde:
  - definere akseptabelt sikkerhetsnivå og utforme krav til sikring og beredskap basert på risiko- og sårbarhetsanalyser og prioriterte scenarier
  - etablere sikringstiltak og utarbeide beredskapsplaner for økt robusthet og gjennomføre krisehåndteringsøvelser basert på risiko- og sårbarhetsanalyser og prioriterte scenarier

Den enkelte infrastruktureier er ansvarlig for å sikre at egen viktig infrastruktur har et tilstrekkelig beskyttelsesnivå, og at det er etablert nødvendig beredskap for å takle større driftsforstyrrelser.

Innen ekomsektoren er det private aktører som er eiere av infrastrukturen. Definerings av akseptabelt sikkerhetsnivå og sikringstiltak utover det kommersielt interessante, vil i denne sektoren skje gjennom regelverk og avtaler mellom tilsyn og tilbydere.

Andre myndigheter og virksomheter

Samfunnskritisk infrastruktur innen samferdselssektoren vil som regel være lokalisert sammen med annen infrastruktur, og vil som oftest være avhengig av andre samfunnsfunksjoner som for eksempel elektrisk kraft for å fungere.

Samfunnskritisk infrastruktur innen samferdselssektoren vil i tillegg være støttesystemer for andre samfunnsfunksjoner innen andre myndighetsområder.

Tiltak:

- Samferdselsdepartementet, etater og tilknyttede virksomheter har et generelt samfunnsansvar. De skal i arbeidet med å sikre egen kritisk infrastruktur samarbeide med andre myndigheter og aktører, for sammen med disse å bidra til løsninger som kan styrke den totale nasjonale samfunnssikkerheten.

5.2 Transportnett, knutepunkt og terminaler

Transportnettet består i stor grad av åpne eller lett tilgjengelige systemer. Veg- og banestrekninger med bruer og tunneler, samt terminaler og knutepunkt for gods- og persontransport hvor flere transportformer ofte møtes, vil ved redusert kapasitet eller fravær utgjøre en trussel mot påliteligheten i transportnettet. Et pålitelig transportnett henger nøye sammen med den robustheten som bygges inn i de ulike elementene som utgjør transportnettet, og med hvilken beredskap som planlegges regionalt og lokalt for å håndtere uønskede hendelser.

Samferdselsdepartementet, i samarbeid med etater og tilknyttede virksomheter, vil arbeide videre med å gjøre transportnettet robust. Dette gjelder spesielt robusthet overfor naturskapte hendelser, og for enkelte objekter også overfor terror og sabotasje. Det bør for høytrafikkerte og samfunnsmessig viktige riksvegforbindelser vedlikeholdes og driftes alternative vegforbindelser som kan fungere som avlastningsveger. Forvaltningsreformen, med omklassifisering av en betydelig del av riksvegnettet til fylkesveger fra 2010, medfører økt behov for samarbeid mellom staten og fylkeskommunene i beredskapssammenheng. Det bør videre vurderes planer for alternativ godshåndtering/-omlastning, blant annet ved overgang mellom jernbane, veg- og sjøtransport.

Tiltak:

- Samferdselsdepartementet, i samarbeid med etater og tilknyttede virksomheter, skal ha oversikt over samfunnskritiske kommunikasjonslinjer innen luftfart, veg og jernbane samt terminaler og knutepunkt for gods- og persontransport hvor flere transportformer møtes.
- Etater og tilknyttede virksomheter skal innen eget myndighetsområde ha oversikt over:
  - alternative omlastingssteder for håndtering av gods ved kriser mellom transportformene for å sikre transportsystemets pålitelighet
  - erstatnings- eller avlastningsveger for samfunnskritiske vegstrekninger, slik at disse ved kriser kan opprettholde deler av trafikkvolumet
  - beredskapsplaner og –rutiner for håndtering av sammenbrudd i transportnett, knutepunkt og terminaler, slik at gods- og persontransport

kan kanaliseres raskt til erstatningsveger, terminaler, ev. alternative transportformer

- Samferdselsdepartementet, i samarbeid med etater og tilknyttede virksomheter, skal medvirke til at eiere og operatører ved samfunnskritiske godsomlastingsterminaler og ved større terminaler med ansamling av store menneskemengder:
  - definerer et akseptabelt nivå for sikring og beredskap av terminalene basert på for eksempel risiko- og sårbarhetsanalyser
  - etablerer beredskapsplaner sammen med brukerne for økt robusthet ved kriser

5.3 Elektronisk kommunikasjon - IKT

Elektronisk kommunikasjon er en kritisk infrastruktur. Svikt eller bortfall av elektronisk kommunikasjonsnett og/eller -tjenester vil kunne få alvorlige konsekvenser og skape store utfordringer for samfunnet. Transportnettet for elektronisk kommunikasjon som forbinder større byer og tettsteder har generelt høy sikkerhet og redundans, mens nettet som benyttes mellom lokale brukere og transportnettet tilbyr enkeltvis liten redundans i forbindelsen mot den enkelte bruker.

Tiltak:

- Samferdselsdepartementet, i samarbeid med Post- og teletilsynet, vil arbeide for at det opprettholdes sikker og pålitelig elektronisk kommunikasjonsinfrastruktur og sikre og pålitelige tjenester, også utover det som er kommersielt interessant.
- Post- og teletilsynet skal særskilt prioritere:
  - sikkerhet og -beredskap knyttet til mobilnettet og Internett
  - informasjon til sluttbruker, og da særlig brukere med samfunnskritisk funksjon, om at de selv har et ansvar for å avklare med tilbyder av elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester hvilke tjenester de har behov for i en krisesituasjon. Tilbyder og sluttbruker må bli enige om sikringsbehov og beredskap

Samferdselssektoren har de siste årene blitt mer avhengig av informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), og kompleksiteten i IKT-systemer og -nett har økt. Sektoren har derfor blitt mer sårbar overfor svikt og brudd i systemer og nett. Bortfall av IKT-tjenester kan få store konsekvenser, og IKT-sikkerhet og -beredskap må derfor være et grunnleggende innsatsområde innenfor sektoren.

Tiltak:

- Samferdselsdepartementet, i samarbeid med etater og tilknyttede virksomheter, vil arbeide for pålitelige og sikre IKT-løsninger i sektoren

6 Fylkeskommunen

Fylkeskommunen er en regional utviklingsaktør med overordnet ansvar for blant annet utvikling av samferdsel i fylket. Det gjelder vegnettet, kollektivtrafikken og sjøtransport og omfatter både person- og godstransport.

Fylkeskommunen skal i henhold til forskrift for sivil transportberedskap sikre og tilrettelegge for en nødvendig og regionalt tilpasset sivil transportberedskap i fylket, i fredstid, ved beredskap og ved ekstraordinære kriseforhold. Samferdselsdepartementet mener fylkeskommunen er en viktig aktør i arbeidet med å gjøre samferdselstjenestene robuste regionalt og lokalt. Fylkeskommunen får en enda viktigere rolle i beredskapsarbeidet ved omklassifiseringen av en betydelig del av riksvegnettet til fylkesveger fra 2010.

Fylkeskommunen har i tillegg et ansvar for å bistå fylkesmannen i samordningsfunksjonen med nødvendige transportfaglige råd ved større regionale kriser. Fylkesmannen, som er statens representant på regionalt nivå, har det koordinerende ansvaret for samfunnssikkerhet og beredskap i fylket, i fred, krise og krig. Fylkeskommunen kan generelt bidra med å gjøre egen sektor sikker og robust ved blant annet å ha beredskapsplaner og ressurser for å håndtere egen drift ved kriser.

Tiltak:

- Samferdselsdepartementet vil medvirke til at fylkeskommunen:
  - har oversikt over flaskehalsen i eget vegnett og også vurderer sikkerhet ved utbygging av kollektivterminaler mv., basert på for eksempel risiko- og sårbarhetsanalyser
  - har beredskapsplaner og –rutiner for håndtering av ev. sammenbrudd i kollektivtrafikken og i fylkeskommunale vegforbindelser
  - opprettholder en tilpasset transportberedskapsstruktur, jf. forskrift av 14. juni 2005 nr. 548 om sivil transportberedskap

7 Avslutning

For å ivareta det overordnede målet for samfunnssikkerhet og beredskap i samferdselssektoren, ønsker Samferdselsdepartementet å styrke den helhetlige tilnærmingen til arbeidet. Med en helhetlig tilnærming vil alle

samferdselsgrenene, scenarioer av ulik art og tiltak mot utilsiktede og tilsiktede hendelser kunne sees bedre i sammenheng. Departementet vil kunne få bedre oversikt over risiko og sårbarhet i sektoren, kunne styrke erfaringsoverføring og følgelig styrke evnen til å forebygge og håndtere eventuelle kriser.

Fire strategiske utgangspunkt skal ligge til grunn for, og gi retning for, arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i samferdselssektoren. Et kontinuerlig arbeid med risiko- og sårbarhetsanalyser, planverk og øvelser må gjennomføres i departementet, etatene og de tilknyttede virksomhetene. Samtidig må nye utfordringer identifiseres, nye fokusområder defineres, og disse må møtes med tilpassede virkemidler. Fylkeskommunene må ivareta sitt regionale ansvar for transportberedskapen.

Samarbeid og koordinering, internt i samferdselssektoren og mot andre myndighetsområder, vil videre være en viktig prioritering for å kunne oppnå en helhetlig tilnærming til samfunnssikkerhets- og beredskapsområdet, og for en styrket beredskap og evne til krisehåndtering.

Med strategien for samfunnssikkerhet og beredskap i samferdselssektoren, mener Samferdselsdepartementet at sektoren vil ha et godt utgangspunkt for en helhetlig tilnærming til arbeidet, og gjennom det å kunne styrke evnen til å ivareta det overordnede målet om å sikre transport- og kommunikasjonstjenester for samfunnet.

Utgitt av:
Samferdselsdepartementet

Offentlige institusjoner kan bestille flere
eksemplarer fra:
Departementenes servicesenter
Post og distribusjon
E-post: publikasjonsbestilling@dss.dep.no
Faks: 22 24 27 86

Publikasjonskode: N-0546 B

Trykk: Departementenes servicesenter - 10/09 - 500

